

СРБОЈ ИО ДЕНТА

НАРОД

Руководи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франкиној бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Народ излази сваког дана по подне.

Штампања се налази у Франкиној улици бр. 20.

Власник
ВРСТА Д. МИЛЕТИЋ

Одједи руске револуције

Руска револуција је неизбежно морала изазвати реперкусије на свима странама. Са идејама, које је она прокламовала, обарајући царски режим она је наишла на најбољи пријем код свих демократија на свету, а и код режима, који владају код наших савезника. Као заточници идеје о слободи и праву, они нису ниуколико ни имали разлога да се успротиве слободном опредељивању руског народа, па чак и онда, кад су тиме њихови интереси врло јако угрожени и онда, кад можда развој револуције чини да она не би требала да заслужије њихово призрење и потпору.

По паду царизма једва да је било размишљања код сила Спознато, хоће ли прихватити ново стање или неће. Све ангажмане са руском царевином, створени дугим традицијама и суптилно израчунатим интересима, руска револуција је наследила. То је била једва вероватна појава да крајње супротно ново стање прими неповређену главну снагу: међународне сређене одnose у време рата.

Главни покретачи револуције, они који су је и могли први прихватити, изгледа као да су тачно поимали домаћај неизмерне користи од ове околности и зато су, у том правцу, унели револуцију и Русију сигурним путем. С обзиром на психологију целог руског народа и с обзиром на војнички положај на фронту, они су знали да могу успешно неговати дело револуције док се не развије до уређеног државног облика. И познати су њихови напори у том погледу; напори који нису ни мало стереотипни ни банални, који су, по свом досад непознатом слободоумљу, задавали и доста бриге.

Зато се никако не може ни схватити ни рећи да све нас Савезнике држе старе концепције и стари методи, кад не можемо да схватимо ни да одобримо

најновији обрт, који је доживела руска револуција. Са свим могућим што су природа и друштво досад дали човеку, бадава ћемо се напрезати да разумемо оно што се данас догађа у Русији, а да у исти мах верујемо да ће то моћи довести до доброг краја. Место тежње за сређивањем, дошао разудани а при времену терор, место пута ка стварању слободног великог јединства, ударило се у мрак и примитивно разједињавање, место завршавања борбе против силе и војништва, отвара се нада туђој сили, да још за дуго, заваривајући своје, пролива и своју и туђу крв, избегавајући оно што је истинито, право, неизбежно, фатално.

То је страшна последица најновијег испада у руској револуцији, испада који се не може довољно преценити.

И није само неки ужи и егоистични интерес који задаје бола свима нама због заблуда, које су за време завладале руским генијем. Цело човечанство очекивало је од руске револуције да ће нам она, својим жртвама и великим хуманим покретом, донети целу измену свега што је раније било. Нада у то извесно није изгубљена, али је сигурно да је она, рђавим развојем унутрашњих прилика у Русији и одлагањем наше победе, победе праве и слободне ствари, доста ослабљена.

Иначе је одјек руске револуције на савезничке државе био благ и равнодушан, већ избор саме сродности идеја, које их крећу у раду. То, међутим, није случај и код централних сила, где је револуција, и поред свих најстрожијих мера, ипак показала многи свој утицај. Да оставимо потпуно на страну локалне појаве, којима је извесно корен у руској револуцији, као што су побуна морнара, штрајкови у фабрикама, демонстрације због оскудице, и други разни ненавикнути покрети у Немачкој и Аустроугарској. Што је

многа већег обима и веће опасности то је, што је одјек руске револуције почео да добија врло јаког утицаја на унутрашњу општу политику код Централних Сила. Осећање близине великог руског покрета развило је слободу народности, дало више чежње за независношћу и побудило на све стране жељу за слободом, националном и човечанском.

Немци су то одмах осетили и покушавају да полумерама спрече, да те тежње не достигну катастрофалан замах. Али би било наивно веровати, да ће изборне реформе у Пруској, покушај демократизације у Угарској или уступци, које Аустрија обећава народностима моћи да зауставе точак који је замахнут. Чим се наиђе на тешкоће у споразумевању између Централних Сила и Русије — а по безмерно различитим њиховим циљевима до тога мора доћи — неизбежно ће се појавити и акција свих сепаратистичких и слободоумних струја у Немачкој и у Аустроугарској. А тада, у организованим већим политичким целинама, руска револуција ће тек наћи и свога право одзива и право своје земљиште.

Заничан енглески коментарије јавља: Генерал Аленијуче саопштава, да се у суботу, после сјајног војничког маневра енглеских трупа, Јерусалим предао.

Солун, 28. нов.

Генерал Сарај смењен је са положаја главног команданта Источне Војске.

ОПАСНИ ЗНАЦИ

Царих, 28 нов.

Јављају из Беча: Преседници чешке уније и парламентарних клубова Југословенског и Украјинског формулисали су протест против одговора графа Чернина на руски предлог о примирју. У овом се протесту вели, да се мир не сме закључити на основици, коју је предложио граф Чернин, јер он није споменуо право народа да слободно управљају својом судбином.

»Френдентлат« живи жели ову манифестацију и вели, да право народа, онако како га схватају ове странке, није у складу са интересима Аустроугарске

монархије. Затим вели, да се овакво тумачење мора најенергичније одбити и да се не сме допустити у унутрашња питања монархије никакво мешање са стране.

САВЕЗНИЦИ У ИТАЛИЈИ

Рим, 28 нов.

Француске и енглеске трупе учествују већ на нашем фронту.

Од 22. француске трупе имају задатак да се одупру свима нападима

у области језера Гарде. Оне су штитиле такође вис Рикаро, не дајући непријатељу да се спусти у равницу. У пркос снажним нападима које је вршио непријатељ, циљ је потпуно постигнут. Сада им је одређен други задатак, који је немогуће објавити.

Енглеске трупе држе терен иза ровова код Монтела, укрштајући се и з м е ђ у планинског фронта и линије Пјаве.

РУСКИ ДОГАЂАЈИ

Петроград, 28. — Генерал Каледин на конгресу Козака из Новог Черкасха изјавио је, да је неутрално држање Козака за време великог Лењиновог удара последица Керенскове политике, који је увек радио на томе да избегне да заузме одлучно држање против очевидне опасности од болшевика.

Генерал Пројеваски и Воледосенко, командант кавкаског односно југозападнoг фронта јавили су генералу Дуканину, да су спремни да га својом војском помогну.

Лондон, 28 нов. — Агенција »Рајтер« извештава, да је Криленко прогласио генерала Дуканина за издајника народа и да је наредио, да се затвори он и сви његови присталице, без обзира на чин и прошлост.

Лондон, 28 нов. — Пуковник Репинтон пише у »Тајмсу«, да ће планови савезника за идућу годину завесати од догађаја у Русији. Ти су догађаји, вели он, и сувише нејасни и ми не можемо на основу рада неких екстремиста створити дефинитиван суд о садашњим приликама и о будућем развоју догађаја у Русији. Екстремисти представљају један веома мали део руског народа и они имају ефективну власт једино у Петрограду и његовој најближој околини. Они држе Петроград за рачун Немачке, али им је цела средња и јужна Русија непријатељска и на клоњена Савезницима.

Савезници треба да право различу између поштених Руса и оних издајника своје земље и својих савезника, који се нису устручавали да публику тајне уговоре, у намери да створе неспоразум између савезника у корист Немачке. Савезници не смеју мислити да је са Русима све свршено, већ морају да дођу одмах у додир са људима, који воде главну реч у јужној Русији. Треба имати у виду, да ру-

ска војска никад није била тако организована а тако снабдевена свим потребама као сада. У јужној Русији налазе се веома велики континенти трупа, који би се могли веома лако реорганизовати. То би се могло још пре, кад би енглеској војсци пошло за руком да преко Месопотамије и Персије дође у додир са руском војском на Кавказу.

Када делегати екстремиста буду отпочели преговоре о миру са немачким делегатима на основици »без анексија и без оштећа« видело, да Немачка, која је заузела Пољску, Курландију, Ливонију, Воливију, у чијим су рукама тарћаве Гродно, Вилна и Ковно, жели да на истоку (пошто јој је то на западу немогуће) добије пространих територија. С тога је асурдан онакав мир какав желе болшевики. Али ипак није искључено, да ће оћи издати и Русију, као што су издали и Савезнике и да ће уступити непријатељу жељене територије.

Савезници треба да предвиде ову могућност и да учине све што могу да осујете овај план. Сваки успех значиће победу.

Лондон, 28. нов. — »Дељи Крониклу« јављају из Петрограда:

»Троцки у ноти, којом потврђује пријем Черниновог одговора, први пут истиче, да се руски предлози о миру базирају на принципу »без анексија и оштећа, и на праву народа, да слободно управљају својом судбином«.

Руска Врховна Команда, за коју Троцки вели да је изолована и даће се одлучно држи.

Руски нападни батаљони изјавили су, да ће до последње капи крви бранити генерала Дуканина.

Лондон. — »Дељи Крониклу« из Петрограда: Према вестима које стижу из руске Врховне Команде, она није

хтела да призна Криленку за Врховног Команданта.

Једино му је дозволио, да као приватан човек дође у команду, што овај није учинио.

Петроград, 28 нов. — И генерал Черемисов, командант северног фронта, на кога су болшевици много рачунали, није хтео признати нову владу у Петрограду и одбио је да ступи у преговоре за примирје са непријатељем.

Кориленко, која се управо зове Абрахам, наредио је да се Черемисов смени.

Царих, 28 нов. — Један царишки лист доноси да је Кориленко, којег је максималистичка влада именovala за врховног команданта руске војске, живео до скоро у Царяху.

Он се родио у Љублину и сад му је 33 године.

Већ од прве младости ширio је револуционарне идеје. 1905 године суделовао је у руској револуцији под именом Абрахам а мало затим постао је друг Лењинов.

Добивши професорску диплому за руски језик, Кориленко је дошао у Швајцарску, где је живео у Лењиновом друштву.

Нови генералисим још пре месец дана био је заставник у руској војсци.

Како је Кориленко из Швајцарске дошао у Русију велика је тајна, која је позната само немачком посланству у Берну.

Париз, 28. нов. — Јављају из Петрограда, да у Руској Вједомости принц Крапоткин оштро устаје против максималистичких предлога за примирје.

Овај истакнути анархиста вели, да је велика несрећа снаћи руски народ ако прими Хинденбургов мир. Та ће га несрећа пратишати деценијама, јер би морао да испуњава тешке услове трговачких уговора, закључених у корист Немачке. Ако се то догоди Русија ће бити у много тежем положају, него што је била Француска после 1871. године.

Петроград, 28 нов. — Последњи резултати избора за уставотворну скупштину у Петрограду донели су максималистима 424.026; кадети има 247.414 и револуционарним социјалистима 152.257 гласова.

Револуционарни социјалисти траже непрестано да се уклоне Троцки и Лењин.

Према разним комбинацијама Лењин и Троцки би добили место министра без портфеља.

Према једној другој комбинацији Лењин би постао председник Провизорног демократског парламента, састављеног од Совјета селачких делегата Совјета радничких делегата, од представника железничара и од поштанских и осталих чиновника.

У политичким круговима држи се, да гласови дата кадетима показују на огроман

преокрет. Крпа се налази на врхунцу.

Први резултати избора у провинцији иду у прилог револуционарним социјалистима. Максималисте имају већину само у индустријским центрима.

Генерал Маниковски, заступник министра војног и генерал Мараускевски, административни шеф штаба врховне команде поднели су оставку протестујући против повреда, које је учинила Лењинова влада обелоданивши уговоре које је Русија закључила са Савезницима.

Париз, 28 нов. — Јављају из Штокхолма: Према једној депеша из Хапаранде листу »Дагенс Никетер« руске трупе на румунском фронту формално су одбиле да закључе примирје и ставиле су се под команду генерала Дуконина.

У француској штампи жаво се дискутују руски догађаји: »Тан« пише:

Још није стигла ни једна аутентична вест о акцији максималиста.

Намешу се две претпоставке: или ће власт припасти групи интернационарних максималиста, који ће представљати једну слабу странку у земљи и која ће остати при томе да закључи засебан мир са Немачком или ће се саставити коалиција свих социјалиста, који ће моћи у великим размерама да представљају масу селака и радника у варошима. Тада ћемо моћи рећи да постоји нека руска влада и од ове ћемо онда очекивати све друго само не издају.

»Али за сада — закључује »Тан«, — није још вероватна претпоставка о формацији једне опште коалиције руских социјалиста«.

»Пти Паризјев« у једној полуслужбеној изјави уверен је, да Централне Силе нису још добиле игру у Русији, и завршује:

»Дипломатија Споразума још је у стању да предузме сјајну и успешну офанзиву у Петрограду и другде. И што буде већи занос код Немачке и Аустријанаца при помисли на могућност једног мира са Русијом, то ће бити теже њихово разочарење, кад сутра буду увидели да је немогуће доћи до засебног мира. Можда ће тада народи аустро-немачки одлучно захтевати од својих влада да тачно одреде своје услове за мир и да изађу из досадашњег гробног ћутања.

Игра још није изгубљена за Савезнике у Русији. Напротив!

Париз, 28 нов. — Стижу нам утешне вести из Русије. Код руских виших официра веома је развијен осећај чести. Криленко се није усудио да оде у Врховну команду у Мохилево. Отишао је према Двинску, где се нада у бољи пријем. У Мохилеву трупе и даље слушају генерала Дуконина и одобравају његово држање према бол-

шевикима. Ове трупе не признају Криленку и поручиле су му да ће га дочекати ватром из пушака, ако се усуди да дође у Мохилево.

На јужном фронту део се овај интересантан догађај: Генерал Шчербачев упутио је проглас својим војницима, чији број прелазе пола милиона, и дао потпуну слободу онима, који желе да напусте војску и да се придруже болшевицима. — Свега је 2000 иступило. Сви остали врше и даље своју дужност и покоравају се својим старешинама.

Главни одбор војника, који се налази у Врховној Команди, изјавио је да не признаје владу народних комесара и да ће подржавати постојећу војну организацију, без које је немогућ опстанак војске.

ПОД ЗАШТИТОМ

Износимо овај занимљиви преглед, који показује како су интереси зараћених страна заступљени у непријатељским земљама.

Француске интересе у Немачкој и Белгији штити Шпанија; у Турској и Бугарској Холандија; у Аустрији Швајцарска.

Енглеске интересе у Бугарској штити Америка, у Немачкој Холандија; у Аустрији Шпанија; у Турској Холандија.

Белгијске интересе у Бугарској штити Холандија; у Немачкој и Аустрији Шпанија; у Турској Шведска.

Америчке интересе у Немачкој, Аустрији и Белгији штити Шпанија; у Турској Шведска.

Интересе Бразилије у Немачкој штити Швајцарска.

Интересе Италије у Немачкој и Аустрији штити Швајцарска; у Белгији и Турској Шпанија; у Бугарској Холандија.

Интересе Русије у Белгији, Аустрији и Немачкој штити Шпанија; у Бугарској и Турској Холандија.

Интересе Србије у Немачкој и Аустрији штити Шпанија; у Бугарској Холандија; у Турској Шведска.

Интересе Румуније у Немачкој, Бугарској и Турској штити Шпанија; у Аустрији Швајцарска.

Интересе Португалије у Немачкој, Аустрији, Бугар-

Париз, 28 нов. — Из Петрограда ово јављају о извештају, који су поднели максималистички делегати одређени да преговарају са немачком командом:

Извештај делегата Камера мало се разликује од званичног извештаја. Камер јавља, да је после званичног састанка, који су имали непријатељски делегати са руским делегатима, одржана још једна седница, која није имала обавезан карактер, али на којој су максималисти критиковали услове, које је поднела немачка команда, тражећи да се њихове критике доставе немачком народу. Генерал Хофман одбио је да се преговори наставе на тој основи, али је изјавио да ће учинити све да максималистичке прокламације продру у Француску, Енглеску и Италију, при том једвако наглашавајући да се оне нипошто не смеју растурати у Немачкој.

Све ово најбоље говори о живим германистичким интригама и о цинизму немачке владе и њених агената.

ској и Белгији штити Шпанија.

Интересе Црне Горе у Румунији и у Турској штити Шпанија.

Интересе Јапана у Немачкој, Аустрији и Белгији штити Шпанија.

Интересе Кубе у Немачкој штити Шпанија.

Интересе Кане у Немачкој штити Холандија.

Интереси Немачке у Америци, Енглеској, Француској Италији, Румунији и Тунису под заштитом су Швајцарске; у Куби, Португалији Гватемали, Панами, Гибралтару, Порте Рико и на Хавајским острвима под заштитом су Шпаније; у Кини, Мароку и у зони Тангера, у Бразилији, Белгији, Грчкој и Хонг Конгу под заштитом су Холандије; у Русији и Египту под заштитом Шведске.

Интересе Аустрије у Америци, у Енглеској и њеним колонијама штити Шведска; у Француској, Италији, Румунији штити Швајцарска; у Грчкој, Португалији и у Јавану штити Шпанија; у Мароку и Египту Холандија; у Русији Данска.

Интересе Бугарске у Енглеској штити Шведска; у Француској и Италији Шпанија; у Румунији Швајцарска; у Русији не штити нико њене интересе.

Интересе Турске у Енглеској штити Шведска; у Француској, Италији и Русији штити Шпанија.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ
Јуче у зору непријатељ је изненадном акцијом многобројних трупа источно од Копо Силе успео да заузме после борбе прса у прса неке наше осматрачке ровове лево од Старе Пјаве, до Аген-

ција Цулијано. Прошле ноћи ми смо против нападом потпуно повратили своје положаје сузбивши непријатеља и добивши 35 заробљеника. Јака непријатељска појачања напали смо са жестином и нагнали у бегство нанев-

ши му врло тешке губитке.

На осталом делу фронта живља артиљеријска акција јужно од Азјаго и на превоју Бренте као и у области Монте Томба. Наше батерије су овде онде тукле непријатељско груписање. Једна наша моринска батерија разорила је мост Вианело кад се на њему вршио велики пренос трупа и материјала.

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Дан је обележен великом активношћу обеју артиљерија на десној обали Мезе и у Горњем Алзасу. На фронту шуме Шом Немца су, после јаког бомбардовања, извршили два напада, који су пропали под француском ватром. Французи су добили заробљеника.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Сер Дуглас Хејг јавља, да је непријатељска артиљерија била активна прошле ноћи јужно од Каибреа, на левој обали Скарпе, јужно од Ланса на сектору Пасманделе. Било је сукоба патрола западно од Кренкура. Одбили смо један испад јужно од Ланса и добили нешто заробљеника. Непријатељска артиљерија је активна на сектору Месине.

ЈУЧЕРАШЊИ БРОЈ »НАРОДА« УКРАЂЕН ЈЕ ПРИЛИКОМ ПРЕДАЈЕ НА ПОШТИ И ЗАТО НИЈЕ ОТИШАО НА ФРОНТ.

САОПШТЕЊА

Милан Н. Илић, словослагач лиса »Народ«, извештава своје другове: Браћу Катће, Божидара Јовановића, Чедомира Павашевића, Милоја Милутиновића и Јешу Петровића, да је добио од своје жене карту из Србије, у којој извештава да су њихови сви живи и здрави, и много их све поздравља.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПARIЗ. — Војна комисија одлучила је да пошље у Италију као своје делегате код француске војске г.г. Лосина Абел Ферна и Етјена Фландена.

ЦИРИХ. — Подражавајући Немце, који у освојеним покрајинама Француске издају лист »Аденер Цајтунг«, почели су и Аустријанци да штампају у Фријуду лист »Венецијанше Цајтунг«. У првом броју тога листа нападају се г.г. Лојд Џорџ и Клемансо.

ЦИРИХ, 28. нов. — Одговарајући на питање, да ли ће се преговори о примирју са Русијом тицати и Румуније, фон Килман је одговорио у буџетској комисији Рахстага, да »гласови, који су се свих дана проносили о понуди Румуније да преговара с нама, нису још потврђени од стране Румуније, а још мање од стране румунске војске. Могуће је да румунска војска настави рат за свој рачун и на свој ризик у покрајинама које нису окупиране«.